

Aracı kuruluş varantlarına ilişkin işlemlerin BSMV ve KDV karşısındaki durumu hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GİDER VERGİLERİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.99.16.02-BSMV/28-120
Tarih	24.05.2012

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

BÜYÜK MÜKELLEFLER VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.99.16.02-BSMV/28-120

24/05/2012

Konu : Menkul kıymet niteliğindeki sermaye piyasası aracı olan varantların BSMV ve KDV karşısındaki durumu.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, şirketinizin ... piyasa yapıcısı olarak faaliyet gösterdiği belirtilerek, anılan şube tarafından ihraç edilerek İstanbul Menkul Kıymetler Borsasında kişiler arasında alım satıma konu edilecek menkul kıymet niteliğindeki sermaye piyasası aracı olan aracı kuruluş varantlarının ihraç, alım-satım ve vadesinde yapılan teslimlerinin banka ve sigorta muameleleri vergisi (BSMV) ve katma değer vergisi (KDV) karşısındaki durumu hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 28 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkrasında; "Bankerlerin yapmış oldukları banka muamele ve hizmetleri dolayısıyla kendi lehlerine her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben aldıkları paralar (kendileri veya başkaları hesabına menkul kıymet alıp satmayı,

alım - satıma tavassut etmeyi veya alıp sattıkları menkul kıymet karşılığı borçları ödemeyi taahhüt etmeyi meslek haline getirenlerin bu faaliyetleri dolayısıyla lehlerine kalan paralar ile mevduat faizi vermek veya sair adlarla faiz ve benzeri menfaatler sağlamak üzere devamlı olarak para toplama işiyle uğraşanların topladıkları paralara sağladıkları gelir ve menfaatler üzerinden komisyon, ücret, hizmet karşılığı gibi adlarla aldıkları paralar dahil) da banka muameleleri vergisine tabidir.

90 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye göre ikraz işleriyle uğraşanlarla ikinci fıkrada belirtilen muamele ve hizmetlerden herhangi birini esas işgal konusu olarak yapanlar bu Kanunun uygulanmasında banker sayılırlar. Bir şahsın münhasıran altın alım ve satımı ile uğraşması banker sayılmasını gerektirmez." hükümleri yer almaktadır.

Aynı Kanunun "İstisnalar" başlıklı 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının (p) bendinde, arbitraj muameleleri ile Türkiye'de kurulu borsalarda gerçekleştirilen vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerine ilişkin muameleler ve bu muameleler sonucu lehe alınan paralar BSMV den istisna edilmiş olup mükellefi belirleyen 30 uncu maddesinde ise BSMV yi banka ve bankerlerle sigorta şirketlerinin ödeyeceği hükme bağlanmıştır.

Öte yandan 19/1/2012 tarihli ve 28178 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 89 Seri No.lu Gider Vergileri Genel Tebliğinin "E- Varantların Vergilendirilmesi" başlıklı bölümünde; "6802 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin (p) bendi uyarınca, Türkiye'de kurulu borsalarda gerçekleştirilen vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerine ilişkin muameleler ve bu muameleler sonucu lehe alınan paralar BSMV'den istisna edilmiştir. Hukuki açıdan opsiyon sözleşmelerinin dayanak varlık itibarıyla sınırlandırılmış bir çeşidi olarak kabul edilen varantlar için de, Türkiye'de kurulu bir borsada işlem görmeleri durumunda söz konusu istisnanın uygulanması gerekmektedir. Dolayısıyla, İMKB de işlem gören varantlara ilişkin muameleler ve bu muameleler sonucu lehe alınan paralar BSMV den istisna olup, Türkiye'de kurulu borsalarda işlem gören opsiyonların vergilemesine yönelik açıklamalar, varantlar için de geçerli olacaktır." açıklamalarına yer verilmiştir.

Diğer taraftan, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun:

- 1/1 inci maddesinde, Türkiye'de ticari, sınai, zirai ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin vergiye tabi olduğu,

- 2 nci maddesinde, teslimin bir mal üzerindeki tasarruf hakkının malik veya onun adına hareket edenlerce alıcıya veya onun adına hareket edenlere devredilmesi olduğu,

- 17/4-e maddesinde, banka ve sigorta muameleleri vergisi kapsamına giren işlemlerin, 17/4-g maddesinde ise döviz, para, damga pulu, değerli kâğıtlar, hisse senedi ile tahvil teslimlerinin KDV den istisna olduğu,

hükme bağlanmıştır.

Bu hükümlere göre;

1- ... tarafından yapılan varant ihracı, bankacılık hizmetlerinin tamamen Türkiye hudutları haricinde yapılması nedeniyle kanunların mülkiliği prensibi açısından Türkiye hudutları içinde vergiyi doğuran olay meydana gelmediğinden BSMV nin kapsamına girmemektedir.

2- BSMV mükelleflerinin Türkiye'de kurulu borsalarda varant sözleşmelerini vadesinde veya vadesine kadar kaydi teslimat veya nakit uzlaşısı ile sonuçlandırması dolayısıyla lehe aldıkları paralar 6802 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin (p) bendi uyarınca BSMV den istisnadır.

3- BSMV mükelleflerinin menkul kıymet niteliğindeki aracı kuruluş varantlarının alım satımına aracılık etmesi dolayısıyla lehe aldığı paralar BSMV ye tabidir.

4- Aracı kuruluş varantlarının Borsada alım-satımının BSMV mükellefiyeti bulunmayanlar tarafından yapılması halinde, bu işlemler genel hükümler çerçevesinde KDV ye tabi tutulacaktır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026